

Наука в ім'я миру та розвитку

Наука ніколи не була і не
буде закінченою книгою.

Альберт Ейнштейн

Кожного року третьої травневої суботи Україна відзначає професійне свято наукових працівників – День науки в Україні. Свято встановлено Указом Президента України від 14.02.1997 №145/97 «...на підтримку ініціативи відомих вчених, наукових установ, а також професійних спілок України...».

У 2024 році День науки в Україні припадає на 18 травня.

Наука значно полегшує наше життя, служить на благо людства і об'єднує людей в прагненні зробити світ кращим. Наука є складовою загальнолюдської культури, і тому кожна людина має знати, що таке наука, наукові дослідження та як вони проводяться. З нагоди свята бібліотека НДУ імені Миколи Гоголя пропонує переглянути віртуальну книжкову виставку: «Наука в ім'я миру і розвитку», що включає монографії, матеріали наукових конференцій, навчальні посібники, фахові видання на допомогу в організації наукової роботи, які знаходяться в наших фондах.

Вернадський В. І. і Україна: діяльність, оточення, зв'язки, пам'ять [Текст] : довідник / НАНУ, Комісія з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Інститут архівознавства ; авт.-упоряд.: С. М. Кіржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко ; ред. кол.: В. Г. Кошечко, О. С. Онищенко. - Київ, 2023. - 496 с. : іл.

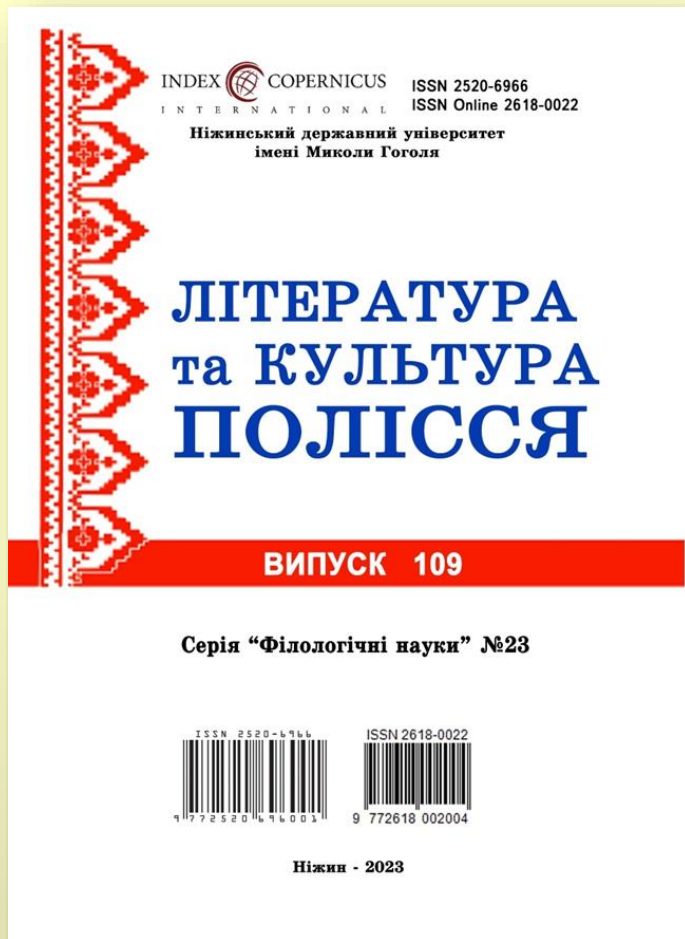
В. І. ВЕРНАДСЬКИЙ

І
УКРАЇНА

ДИЯЛЬНІСТЬ
ОТОЧЕННЯ
ЗВ'ЯЗКИ
ПАМ'ЯТЬ

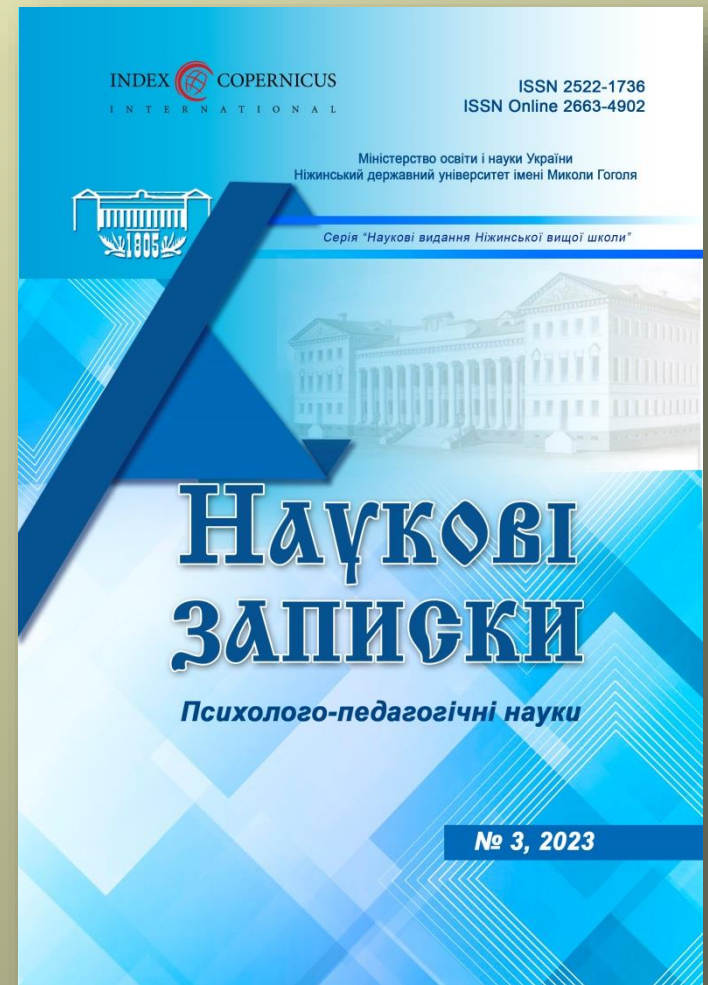
Видання продовжує реалізацію проєкту "Володимир Іванович Вернадський і Україна", який здійснюють у тісній співпраці Комісія НАН України з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського та інші установи НАН України. У Довіднику подано відомості щодо українських локацій, пов'язаних із життям, дослідженнями, науково-організаційною і викладацькою діяльністю першого президента УАН академіка В. І. Вернадського, підготовкою його наукових праць, подіями, у яких він брав участь чи стосовно яких висловлював своє ставлення, родинними зв'язками тощо. Представлено інформацію про коло осіб, які через український контент були знайомі або співпрацювали з видатним ученим (колеги, друзі, учні).

Видання стане у нагоді дослідникам історії української науки та культури, біографістам, усім, хто цікавиться життям і науковою спадщиною В. І. Вернадського.

Література та культура Полісся [Текст] : збірник наукових праць. Вип. 109. Серія "Філологічні науки". № 23 / відп. ред. та упоряд. Г. В. Самойленко ; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. - 353 с.

Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. № 3. 118 с.

ISSN 2786-846X
ISSN Online 2786-8478

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Серія "Наукові видання Ніжинської вищої школи"

№ 1, 2023

НАУКОВІ ЗАПИСКИ. БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Наукові записки. Біологічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. І. Шейко. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. – № 1. – 93 с.

Науковий журнал «Наукові записки. Біологічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) – це наукове видання з біологічних наук, засноване у 2023 році Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя. Свідоцтво про реєстрацію: КВ № 25398-15338 Р від 20 січня 2023 р. Періодичність: 4 рази на рік. У науковому журналі висвітлюються актуальні питання біологічної науки.

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації
Чернігівська філія ДУ "Інститут охорони ґрунтів"
Херсонський державний університет
Гомельський державний університет імені Франциска Скорини (Білорусь)
Жешовський університет (Польща)
Телавський державний університет імені Якоба Гогобашвілі (Грузія)
Жезказганський університет імені О.А.Байконурова (Казахстан)
Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України
Виконавчий комітет ніжинської міської ради Чернігівської області

Міжнародна науково-практична конференція

**СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ ТА
СУМІЖНИХ ТЕРИТОРІЙ
(до 30-ї річниці аварії на ЧАЕС)**

Матеріали доповідей

Ніжин
20-22 квітня 2016 року

Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 30-ї річниці аварії на ЧАЕС) : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20-22 квітня 2016 року). – Ніжин, 2016. – 250 с.

Матеріали конференції містять результати досліджень учених різних науково-дослідних і навчальних закладів України, Білорусі, Грузії у царині екологічної проблематики Українського Полісся та суміжних територій, пов'язаної з аварією на Чорнобильській АЕС.

Видання адресоване насамперед науковцям, управлінцям, краєзнавцям, викладачам, учителям, аспірантам і студентам, а також тим, хто цікавиться дослідженнями з екологічної тематики.

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Університет кардинала Стефана Вишинського у Варшаві
Природничий університет у Вроцлаві
Телавський державний університет ім. Якова Гогешвілі
Університет імені Сулеймана Деміреля в Іспарті

**IX Міжнародна заочна
науково-практична конференція**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Збірник статей

IX Міжнародна заочна науково-практична конференція "Актуальні питання біологічної науки": Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. – 166 с.

Збірник містить матеріали IX Міжнародної заочної науково-практичної конференції "Актуальні питання біологічної науки" (Ніжин, 12 квітня 2023 р.). Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам та всім, хто цікавиться проблемами сучасної біологічної науки та методикою викладання біологічних дисциплін.

Ніжин
12 квітня 2023 року

Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ніжин, 10-11 лютого 2022 року). Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2022. 223 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку». Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку території Українського Полісся.

Міністерство освіти і науки України
Інститут географії НАН України
Херсонський державний університет
Поліський національний університет
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС і НАН України
Мезинський національний природний парк
Ніжинська міська рада
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра географії, туризму та спорту
Навчально-наукова лабораторія прикладних регіональних досліджень

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)

Ніжин-2022

Соціально-економічні особливості та проблеми сучасного розвитку Чернігівської області: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ніжин, 9-10 лютого 2023 року). Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. 106 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-економічні особливості та проблеми сучасного розвитку Чернігівської області». Видання адресоване науковцям, викладачам, фахівцям регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування, учителям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться сучасними проблемами та перспективами розвитку Чернігівської області.

**СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ТА
ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

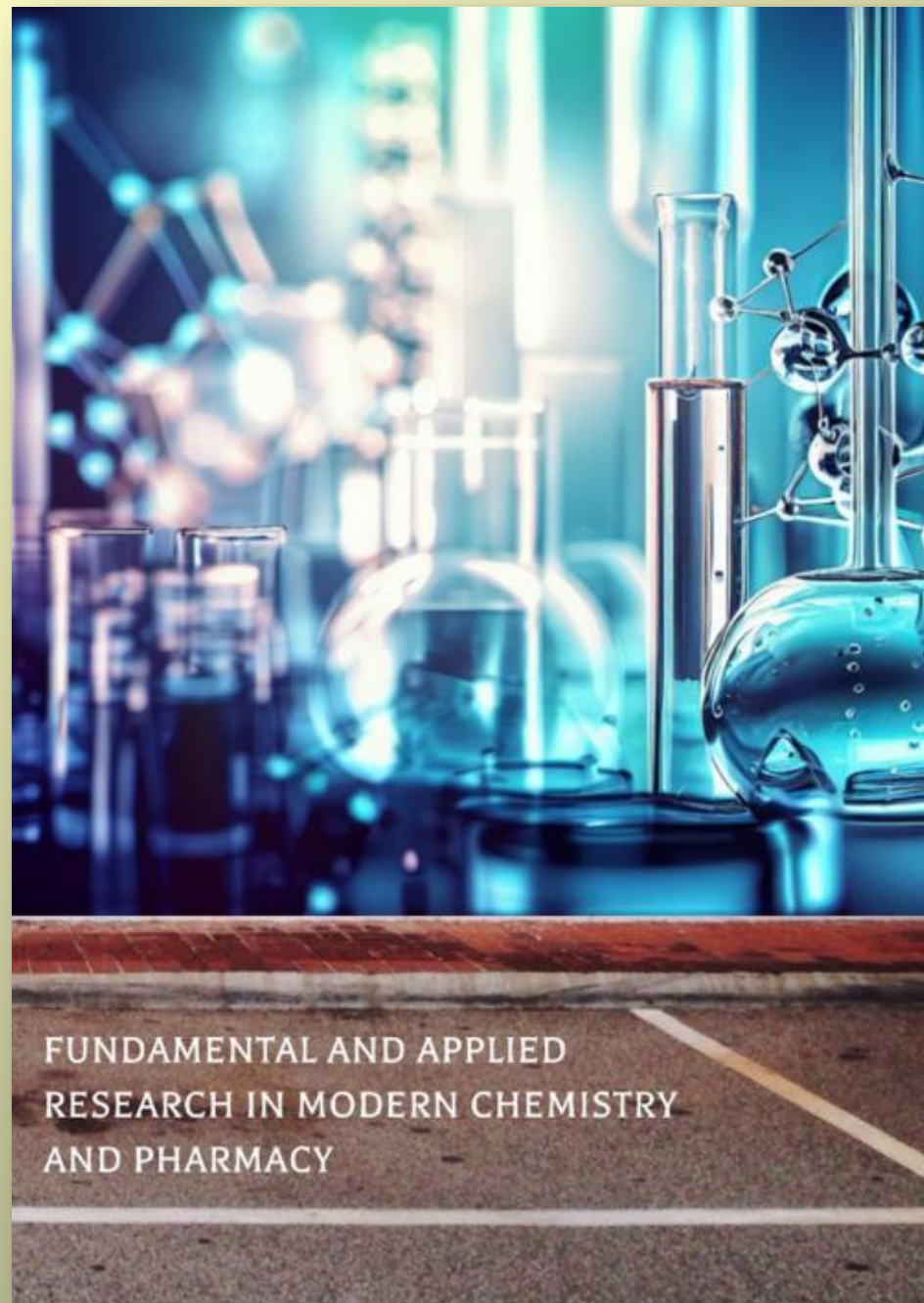
Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
м. Ніжин, 9-10 лютого 2023 року

Збірник статей «Фундаментальні та прикладні дослідження в сучасній хімії та фармації» за матеріалами ІХ Міжнародної заочної науково-практичної конференції молодих учених (Ніжин, 23 травня 2023р.) / заг. ред. В. В. Суховєєв. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. – 71 с.

Збірник містить статті учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Фундаментальні та прикладні дослідження в сучасній хімії та фармації» (м. Ніжин, 23 травня 2023р.)

Для молодих науковців та фахівців, що працюють у галузі органічної, біоорганічної, фармацевтичної, неорганічної та нафтохімії у наукових закладах та вищій школі.

Міністерство освіти і науки України

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Київський університет імені Бориса Грінченка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

НАУКОВИЙ ВИМІР СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ СЬОГОДЕННЯ

Збірник матеріалів

VI Міжнародної науково-практичної конференції
25 травня 2022 року

Ніжин – 2022

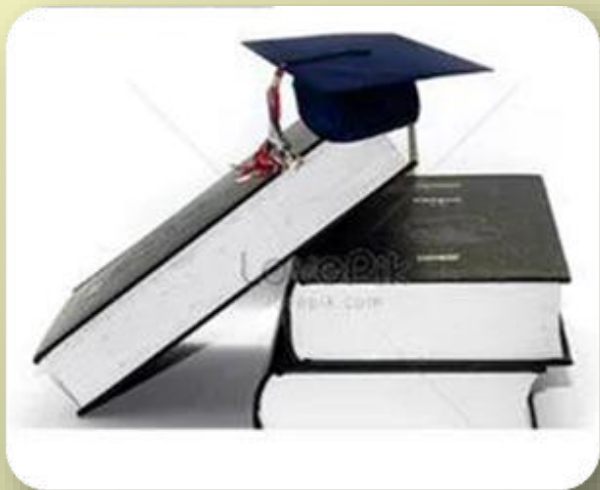

Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (25 травня 2022 р., м. Ніжин) / за ред. О. В. Лісовця, С. О. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 175 с.

До збірника увійшли матеріали й тези VI Міжнародної науково-практичної конференції для молодих науковців «Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення», яка відбулася 26 травня 2022 р. в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя і збрала дев'яносто шість молодих науковців із сімнадцяти закладів освіти України і Польщі. Для студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців, фахівців соціальної сфери.

Вісник студентського наукового товариства. Вип. 29. [електронне видання]: збірник наукових праць студентів, магістрантів і аспірантів / за заг. ред. О. В. Мельничука. - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. - 328 с.

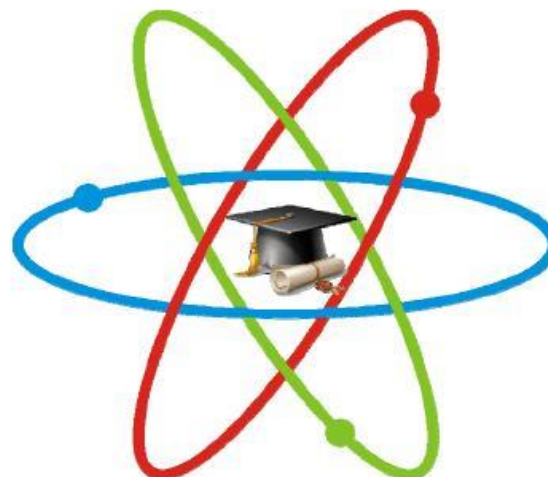
Збірник містить наукові праці студентів, магістрантів і аспірантів.

ВІСНИК

СТУДЕНТСЬКОГО
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

ВИПУСК 29

2023

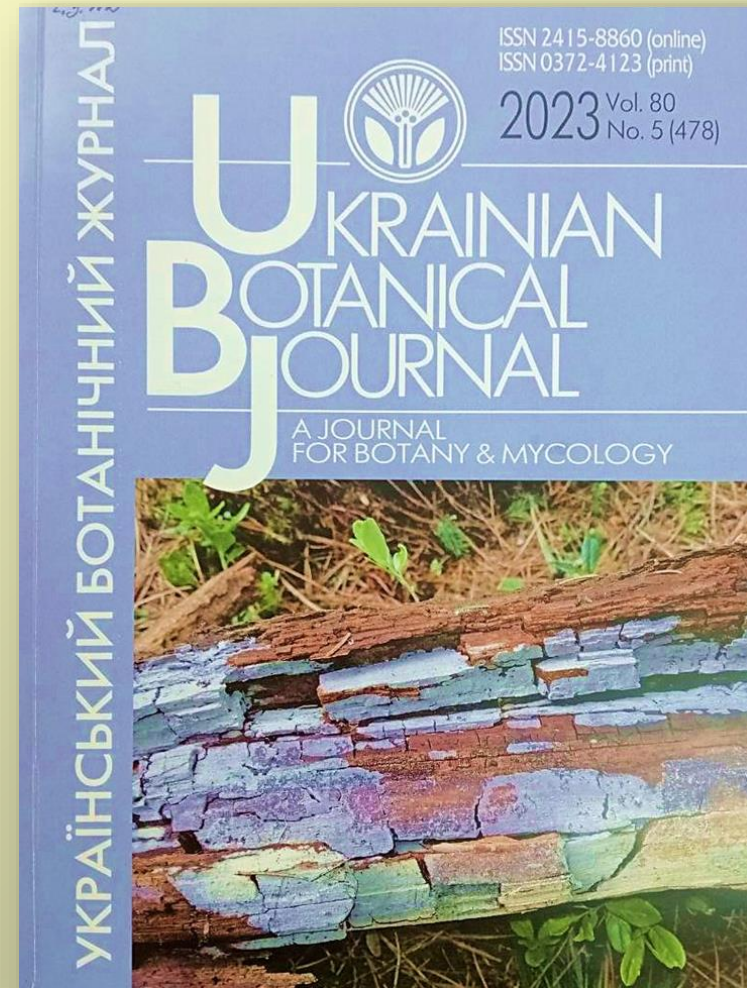
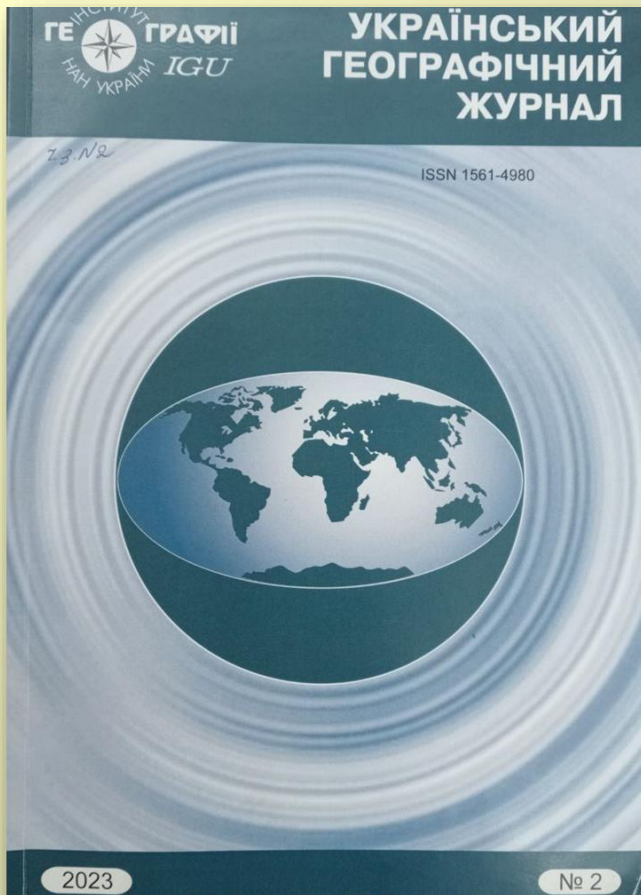
МОЛОДЬ У ГЕОГРАФІЧНІЙ НАУЦІ

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції
м. Ніжин, 18 квітня 2023 року**

Молодь у географічній науці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ніжин, 18 квітня 2023 року). Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. 103 с.

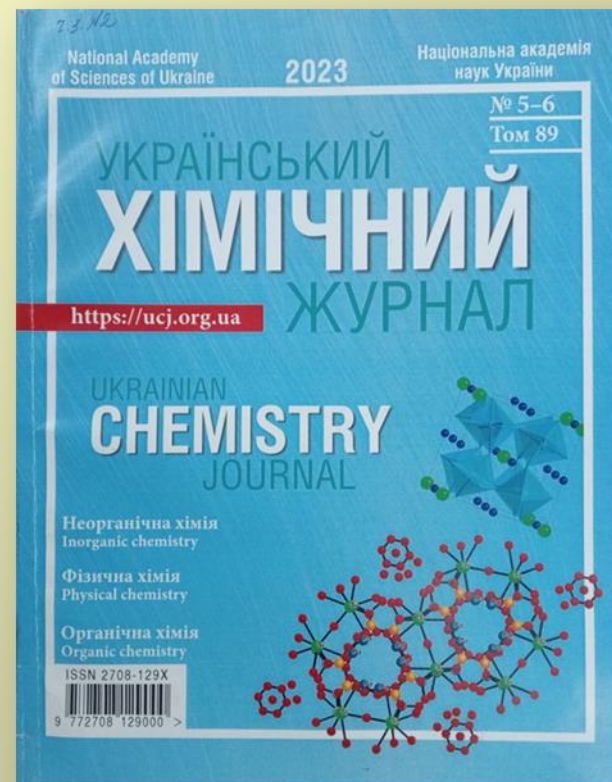
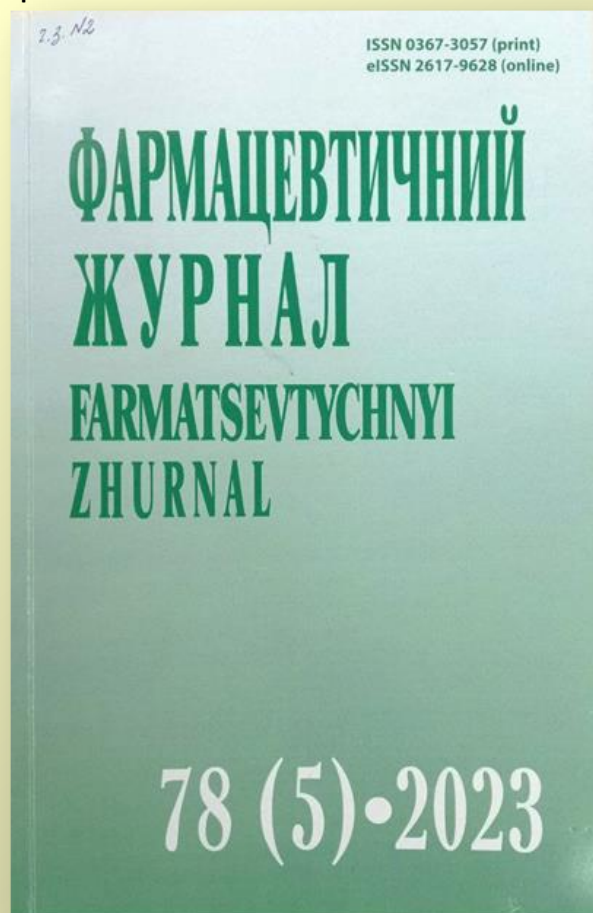
Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Молодь у географічній науці». Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам, студентам.

Український географічний журнал
[Текст] : Науково-теоретичний журнал/
Національна Академія наук України; Інститут
географії; Українське географічне
товариство. - К. : Інститут географії, 1992 - . –
Виходить щоквартально.

Ukrainian botanical journal = Український ботанічний журнал: sci. j. / Nat. acad. of sci. of Ukraine, M. G. Kholodny Inst. of Botany of NAS of Ukraine. – Kyiv: Akadempriodyka, 1921. - Виходить один раз на два місяці. - ISSN 0372-4123 (print). - ISSN 2415-8860 (online)

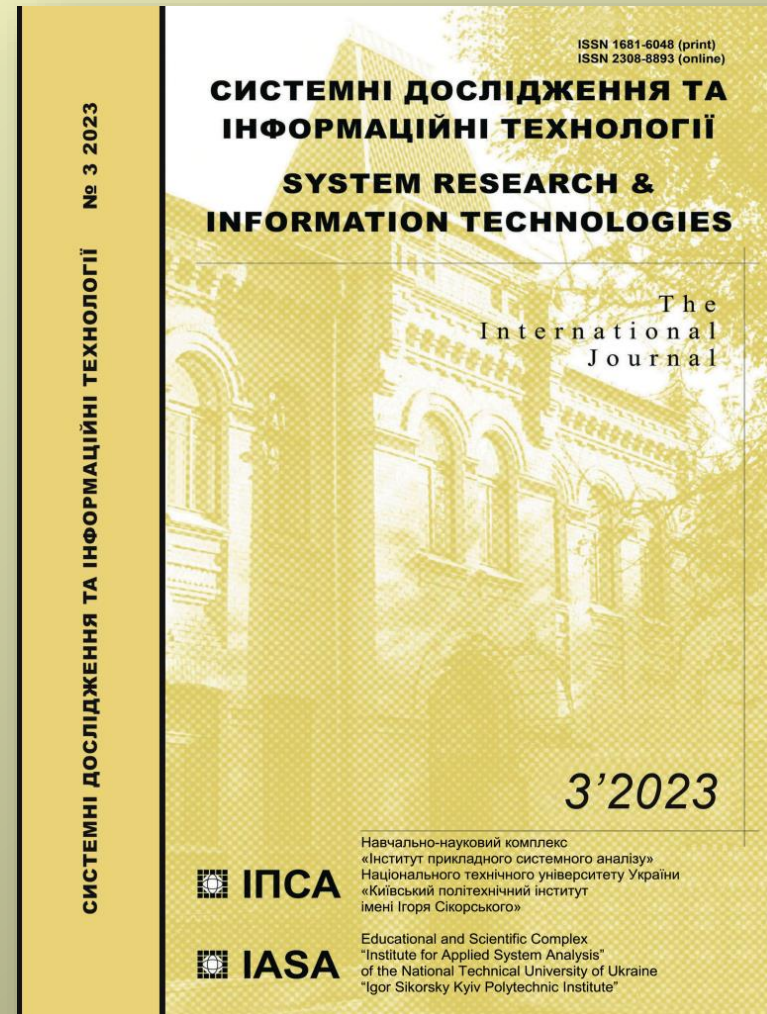
Фармацевтичний журнал [Текст] : науково-практичний рецензований журнал/ Національний фармацевтичний університет. - Київ : Державний експертний центр МОЗ України, 1928 - . - Виходить один раз на два місяці

Український хімічний журнал [Текст] : науковий журнал/ Національна Академія Наук України Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - К. : Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського, 1925 - . – Виходить один раз на два місяці.

Системні дослідження та інформаційні технології [Текст] : Міжнародний науково-технічний журнал. - Київ : Політехніка. – 2023.

Провідні тематичні розділи: теоретичні і прикладні проблеми і методи системного аналізу; теоретичні і прикладні проблеми інформатики; автоматизовані системи управління; прогресивні інформаційні технології, високопродуктивні комп'ютерні системи; проблеми ухвалення рішень і управління в економічних, технічних, екологічних і соціальних системах; теоретичні і прикладні проблеми інтелектуальних систем підтримки ухвалення рішень; проблемно- і функціонально орієнтовані комп'ютерні системи і мережі; методи оптимізації, оптимальне управління і теорія ігор; математичні методи, моделі, проблеми і технології дослідження складних систем; методи аналізу і управління системами в умовах ризику і невизначеності; евристичні методи і алгоритми в системному аналізі і управлінні; нові методи в системному аналізі, інформатиці і теорії ухвалення рішень; науково-методичні проблеми в освіті.

НАУКОВІ ПРАЦІ

НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / В. Горовий (голов. ред.), Ю. Половинчак, Л. Чуприна [та ін.] ; відп. ред. С. Закірова ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2022. – Вип. 64. – 536 с.

У збірнику наукових праць представлено матеріали, у яких висвітлюються актуальні питання діяльності соціокультурних установ в умовах воєнного стану. Розглянуто правові аспекти збереження культурної спадщини в умовах війни; з'ясовано особливості функціонування бібліотек у кризові періоди для подолання стресових ситуацій. У наукових статтях випуску репрезентовано історичні дослідження архівних та бібліотечних зібрань; проаналізовано творчий доробок видатних діячів науки і культури; визначено особливості методології дослідження документальних комплексів; розкрито методику використання сучасних технологій геоінформаційних систем для представлення на інтерактивній карті даних усно історичних джерел про Голодомор... Видання орієнтовано на широке коло працівників бібліотечно-інформаційної сфери, науковців і практиків у сфері соціальних комунікацій та інформаційних технологій.

Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / В. Горвий (голов. ред.), Ю. Половинчак, Л. Чуприна [та ін.] ; відп. ред. Н. Іванова ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2022. – Вип. 65. – 308 с.

Збірник містить матеріали досліджень у галузі історіографії, бібліотечно-бібліографічної та інформаційної бібліотечної діяльності. Репрезентовано історичні дослідження архівних та бібліотечних зібрань; проаналізовано творчий доробок видатних діячів науки і культури; висвітлюються актуальні питання документознавства.

У наукових статтях випуску висвітлено тенденції розвитку електронних, зокрема мобільних, технологій у бібліотечній діяльності; розглянуто питання розвитку цифрових архівів вітчизняних та зарубіжних бібліотек. У контексті російсько-української війни досліджено проблеми постконфліктного врегулювання, встановлення історичної правди про перебіг конфлікту, його причини та наслідки; приділено увагу перебігу акцій солідарності світової громадськості з українським народом під час збройної агресії. Автори наукових праць мають персональні цифрові наукометричні ідентифікатори Scopus, Researcher ID, ORCID.

Сільські депресивні території Полісся: особливості розвитку та санації

МОНОГРАФІЯ

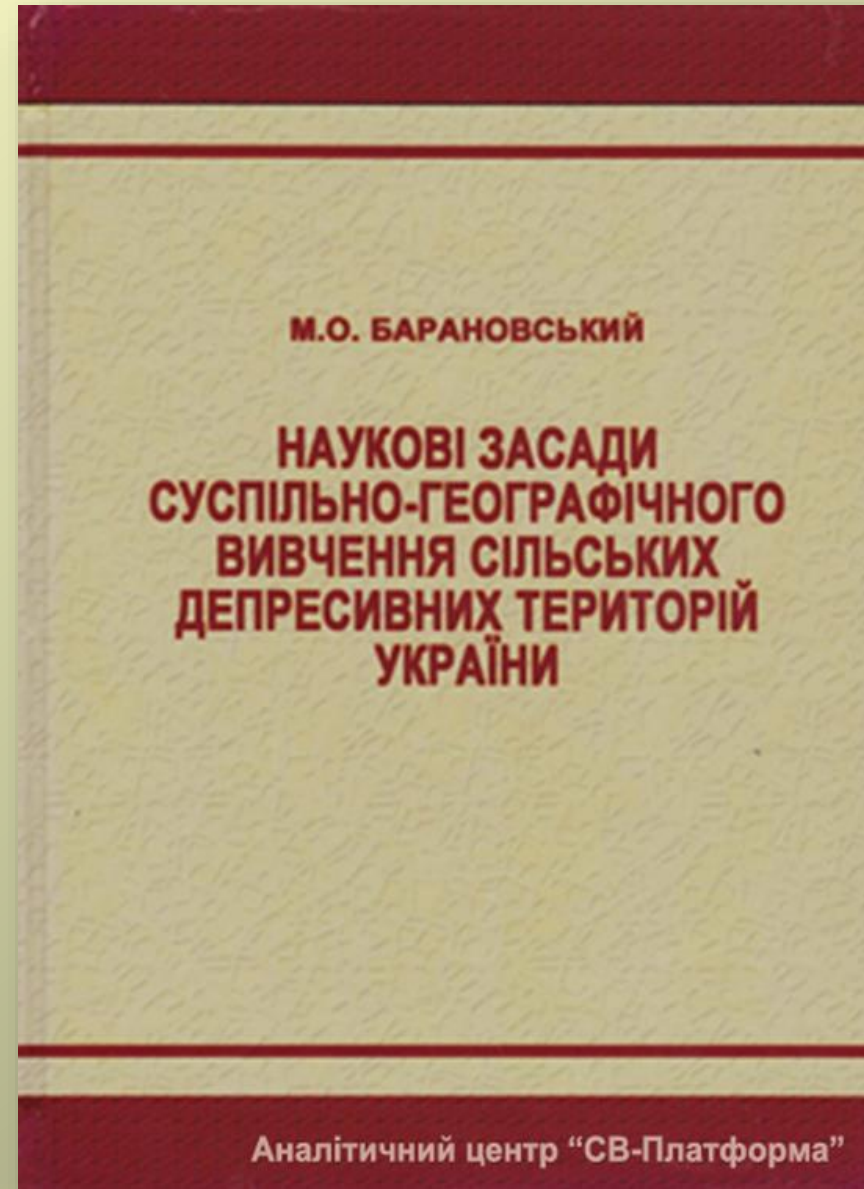
Сільські депресивні території Полісся: особливості розвитку та санації: монографія / за ред. М.О. Барановського та В.І. Куценко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 315 с.

У монографії розкрито теоретичні, методичні та практичні підходи до вивчення сільських територій Полісся. Поглиблено сутність поняття «сільська депресивна територія», узагальнено світові та вітчизняні підходи до виокремлення сільських депресивних територій та визначення критеріальних меж депресивності. Проаналізовано макроекономічні показники, промисловий, аграрний потенціал, транспортний потенціал, розкрито демографічні та соціальні проблеми розвитку Полісся. Здійснено делімітацію сільських депресивних територій Полісся, окреслено шляхи активізації їхнього розвитку. Для науковців, державних управлінців, аспірантів, студентів, фахівців із суспільної географії, регіональної та аграрної економіки.

Барановський, Микола Олександрович.

Наукові засади суспільно-географічного вивчення сільських депресивних територій України [Текст] : монографія / М. О. Барановський ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ). - Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2009. - 396 с.

У монографії розкрито теоретико-методологічні основи суспільно-географічних досліджень депресивних територій України. Схарактеризовані причини, чинники та механізми формування депресивних регіонів, визначені характерні риси та ознаки сільських депресивних територій. Здійснено характеристику головних підсистем сільських територій України, проведено делімітацію сільських депресивних територій на рівні адміністративних районів, визначені їхні типи. Сформульовані механізми та принципи стимулювання розвитку сільських депресивних територій України. Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців із суспільної географії та регіональної економіки.

ЛІСОВЕЦЬ О. В.

**ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ
СОЦІАЛЬНИХ
ПРАЦІВНИКІВ**

МОНОГРАФІЯ

Київ - Ніжин
2018

Лісовець О. В. Формування соціально-правової компетентності майбутніх соціальних працівників : монографія / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 344 с.

У монографії представлено результати дослідження актуальної проблеми формування соціально-правової компетентності майбутніх соціальних працівників, які відображені у її теоретико-методологічному аналізі, характеристиці сутності, змісту та структури поняття «соціально-правова компетентність», науковому обґрунтуванні та компонентному представленні системи формування соціально-правової компетентності майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти, визначенні методико-технологічних засад її впровадження. Для науковців, викладачів і студентів, фахівців у сфері соціальної роботи.

Лісовець О. В.

ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ у дітей різної статі віком 5-7 років

Монографія

Лісовець О. В.

Виховання самостійності у дітей різної статі віком 5–7 років: монографія. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2022. 223 с.

У монографії представлено результати дослідження актуальної проблеми виховання самостійності у дітей різної статі віком 5–7 років, які відображені у її теоретико-методологічному аналізі, характеристиці сутності, змісту та структури поняття «самостійність особистості», науковому обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці організаційно-педагогічних умов та методів виховання самостійності у дітей різної статі віком 5–7 років. Для науковців, викладачів і студентів, практиків у сфері дошкільної освіти.

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область [Текст] : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи, Інститут вищої освіти ; ред. рада вид. : В. Г. Кремень та ін. . - К. : Знання України, 2012. - 419 с.

Запропонована монографія — чергова в серії книг, присвячених комплексному аналізу вищої педагогічної освіти і науки в Україні в розрізі областей. Характерні риси педагогічної освіти Чернігівської області висвітлені на тлі історії розвитку краю. Послідовно розкрито багатство інтелектуально-культурного потенціалу краю в єдності науки і культури. Простежено історичний розвиток педагогічної освіти Сіверщини. Дослідження завершується аналізом сучасних проблем і перспектив подальшого розвитку педагогічної освіти і науки в Чернігівській області.

**ВИЩА
ПЕДАГОГІЧНА
ОСВІТА І НАУКА
УКРАЇНИ:
Історія, сьогодення
та перспективи розвитку**

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Місце та роль громадських інституцій в актуалізації культурної спадщини України (1991-2016 рр.) [Текст] / В. І. Акуленко, Н. І. Булаєвська, М. І. Бур'янова ; під заг. ред.: Л. О. Гріффен, О. М. Титова ; Національна Академія Наук України, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'ятокознавства. - Київ : Центр пам'ятокознавства НАН України та УТОПІК, 2019. - 340 с.

У представленій колективній монографії автори наводять конкретні приклади організації та діяльності громадських об'єднань України, що спрямовують свою увагу на виявлення, охорону та використання культурного доробку нашого народу. Найдавнішою за терміном діяльності та найавторитетнішою серед інших громадських організацій з пам'яткоохоронними завданнями є Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, — на її роботі, діяльності її місцевих осередків, окремих активістів, здебільшого, зосереджена увага авторів монографії.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ МОНІТОРИНГОВИХ СИСТЕМ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Теоретико-методичні засади побудови моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти [Текст] : монографія / О. І. Ляшенко, Т. О. Лукіна, Ю. О. Жук [та ін.] ; НАПН України, Інститут педагогіки. - Київ : Конві Прінт, 2018. - 160 с.

В монографії розглянуто основні теоретичні і методичні проблеми побудови моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти, зокрема з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій. На конкретних прикладах показано можливості використання різноманітних моніторингових систем для визначення рівня сформованості компетентностей в учнів середньої школи в процесі вивчення окремих навчальних предметів із застосуванням тестових технологій з урахуванням специфіки їх навчання.

Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект) : монографія / авт. кол.: Дічек Н.П., Антоненко Н.Б., Гупан Н.М., Загородня А.А., Куліш Т.І., Шевченко С.М.; за заг. ред. док. пед. наук, проф. Н.П. Дічек. – Київ : Педагогічна думка, 2019. – 364 с. : табл.

У монографії розкрито процеси індивідуалізації в шкільній освіті України, починаючи з перших років незалежності, окреслено шляхи еволюціонування механізмів гуманізації й оптимізації шкільної освіти (1991–2010). Висвітлено освітню політику держави в галузі запровадження особистісно орієнтованої освіти. Розкрито внесок українських психологів у розгортання індивідуального підходу до навчання в закладах початкової й середньої освіти; становлення та розвиток психологічної служби в школі як інструменту вособистнення процесів навчання та виховання дітей; зрушення в структурі й діяльності закладів початкової та середньої освіти, в освіті національних меншин, у підручникотворенні. Матеріали монографії стануть у нагоді в лекційній та методичній роботі у ЗВО, в інститутах ППО України, у дослідженнях науковців, аспірантів, майбутніх учителів й освітян-практиків.

Барановський М. О.

**МЕТОДИКА НАУКОВИХ
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

Барановський, Микола Олександрович.
Методика наукових суспільно-географічних досліджень [Текст] : навчально-методичний посібник / М. О. Барановський ; Ніжинський держаний університет імені Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. - 52 с.

Навчально-методичний посібник містить перелік завдань для аудиторних занять з курсу «Організація та методика наукових географічних досліджень». Тематика та структура завдань тісно пов'язані з теоретичним матеріалом і сприяють виробленню у здобувачів вищої освіти відповідних фахових компетентностей. Посібник призначений для студентів освітнього рівня «магістр», які навчаються на географічних спеціальностях закладів вищої освіти України.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

О. О. Афоніна

**ОСНОВИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
В ГЕОГРАФІЇ**

практикум

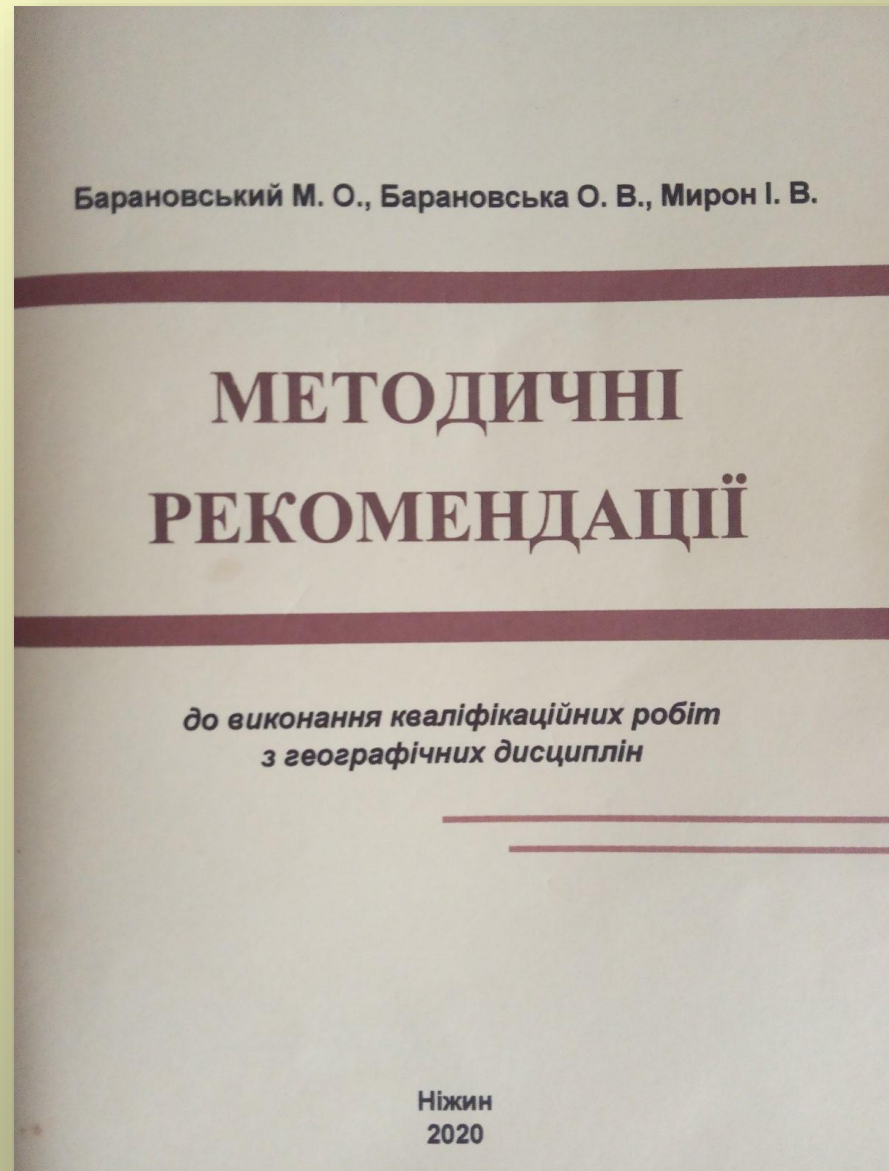
Афоніна, Олена Олексіївна.

Основи наукових досліджень в географії [Електронний ресурс] : практикум / О. О. Афоніна; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. - Електрон. текстові дан. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2021. - 32 с.

Барановський М. О., Барановська О. В.,
Мирон І. В. Методичні рекомендації
до виконання кваліфікаційних робіт з
географічних дисциплін. Ніжин: НДУ ім. М.
Гоголя, 2020.

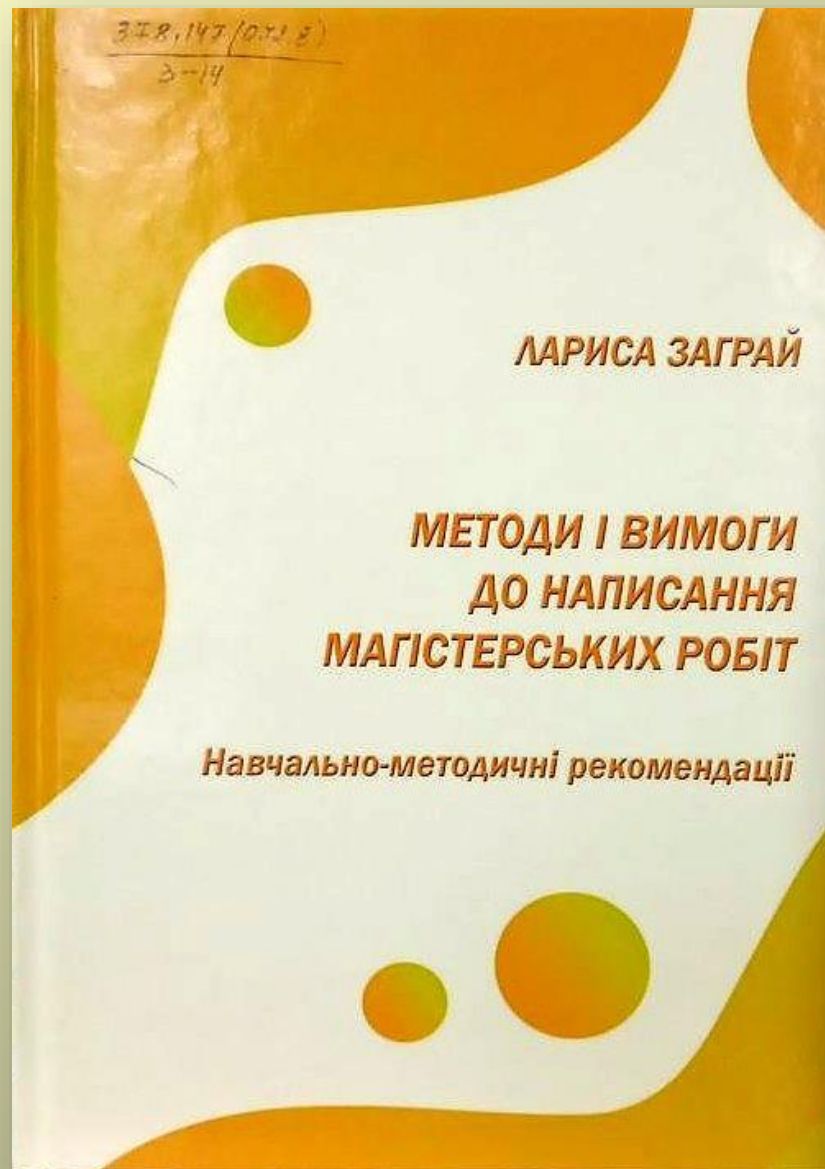
Навчально-методичний посібник
«Методичні рекомендації до виконання
кваліфікаційних робіт з географічних
дисциплін» містить вказівки до написання
й оформлення кваліфікаційних
(дипломних і магістерських) робіт із
географічних дисциплін. Призначений для
студентів закладів вищої освіти, які
навчаються на спеціальностях 106 Географія,
103 Науки про Землю та 014 Середня освіта
(Географія). Посібник стане у пригоді
вчителям географії та учням при написанні
та оформленні науково-дослідницьких
робіт.

Заграй, Лариса Дмитрівна.

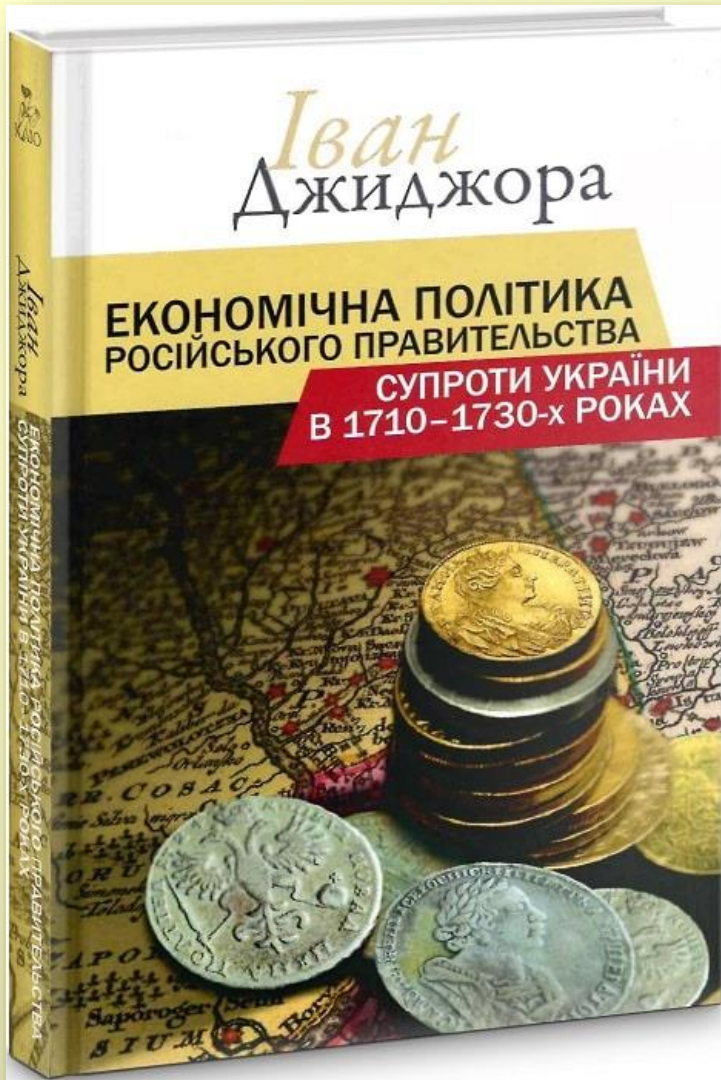
Методи і вимоги до написання магістерських робіт [Текст] : навчально-методичні рекомендації / Л. Д. Заграй ; Міністерство освіти і науки України, ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", Co-funded by the Erasmus + Programme of the European Union. - Івано-Франківськ : ФОП Петраш К. Т., 2019. - 68 с.

У навчально-методичних рекомендаціях розглянуто методологічні вимоги до підготовки магістерської роботи з психології. Розкриті технологія наукового дослідження, структура наукової роботи, зокрема магістерської, етапи роботи студента. Висвітлено основні методологічні поняття.

Економічна політика російського правительства супроти України в 1710-1730-х роках [Текст] / І. М. Джиджора ; упоряд., автор передм., приміт. і комент. В. Пришляк. - К. : КЛІО, 2020.

До збірки, присвяченої головній праці Івана Джиджори (1880-1919) - українського історика, учня Михайла Грушевського, увійшла його докторська дисертація та інші матеріали, пов'язані з нею. Вона стосується історії козацької України першої половини XVIII ст. У контексті затяжного конфлікту між російським централізмом і українською автономією на архівних джерелах учений одним із перших серед дослідників здійснив історичну реконструкцію імперської економічної блокади, звернувши увагу на численні регламентації, обмеження і заборони стосовно української торгівлі. Автор наводить факти, що свідчать про політичне підґрунтя економічної політики російського уряду, яка неухильно вела до інкорпорації та згасання національного за сутністю козацького Гетьманату.

Акбаш, Катерина Сергіївна.

Теоретико-прикладні основи гендерних досліджень [Текст] : навч. посіб. / Акбаш К. С., Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. ; CO-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union. - Кропивницький : Видавець Лисенко В. Ф., 2019. - 340 с.

У запропонованому посібнику міститься широке коло відомостей про гендерні дослідження – від опису особливостей їх виникнення та становлення до загальної характеристики еволюції таких досліджень протягом різних історичних періодів. Особлива увага авторами приділена методологічним питанням гендерної теорії, а саме сучасним теоретико-прикладним основам гендерних досліджень – застосуванню як простих гендерних індексів у демографічній та соціальній статистиці, так і складних індексів, до яких належать індекси розвитку людського потенціалу та індекси гендерної рівності.

Зміст посібника відповідає навчальним курсам «Основи гендерних досліджень» та «Статистична показники гендерної рівності», які є складовою частиною навчальних планів підготовки магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (Освітні вимірювання. гендерні студії: науковий аспект).

К.Акбаш, Н.Пасічник, Р.Ріжняк

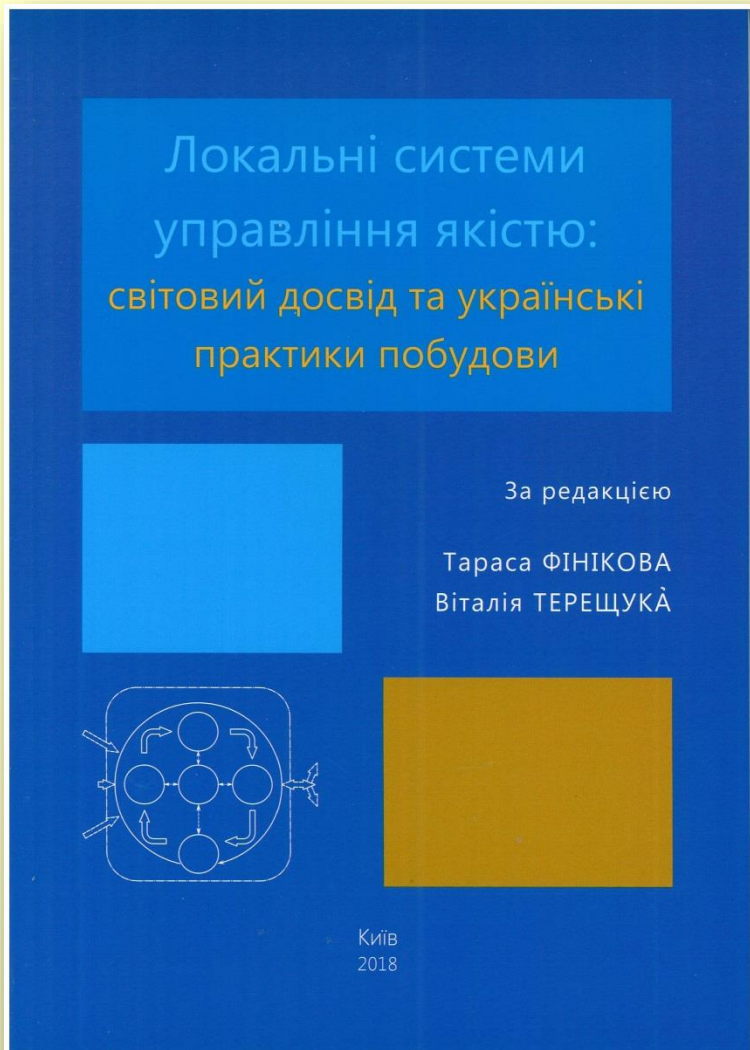
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

навчальний посібник

Локальні системи управління якістю: світовий досвід та українські практики побудови / за ред. Т.В. Фінікова, В.І. Терещука. – Київ : Таксон, 2018. – 316 с.

В книзі розкрито генезу поняття якості вищої освіти та її потрапляння в фокус уваги європейської академічної спільноти, роль методології TQM в побудові систем управління якістю. Велику увагу приділено показу кращих практик гарантування якості, наявних у польській та вітчизняній вищій школі. Проаналізовано реальну ситуацію із забезпеченням якості в національній освітній системі та інструментарій її вдосконалення. Книга містить алгоритм та рекомендації з побудови та розвитку внутрішніх систем забезпечення якості в українських ЗВО. Видання орієнтоване на менеджмент закладів вищої освіти, органи студентського самоврядування, академічну спільноту в цілому.

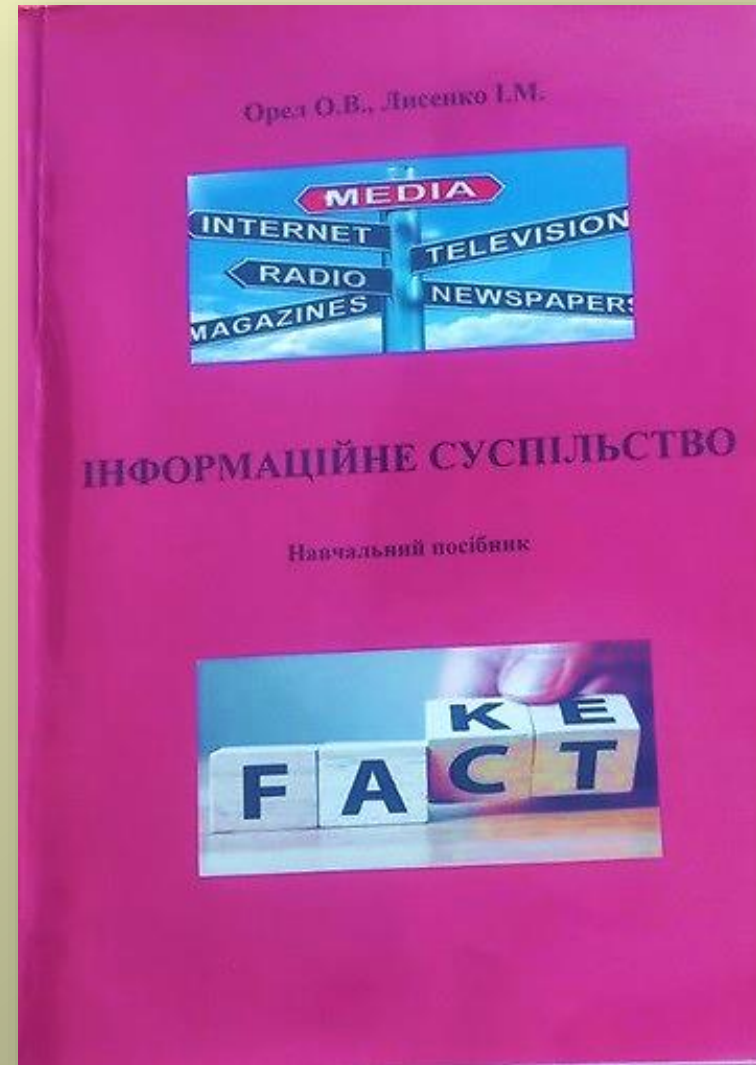

Орел, Ольга Володимирівна.

Інформаційне суспільство [Текст] : навчальний посібник / О. В. Орел, І. М. Лисенко ; Відокремлений структурний підрозділ "Ніжинський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України". - Ніжин : ФОП Лук'яненко В. В., ТПК "Орхідея", 2022. - 168 с.

Навчальний посібник з дисципліни «Інформаційне суспільство» для студентів спеціальності 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології скороченого терміну денної форми навчання ОС «Бакалавр» включають в себе теоретичний та практичний матеріал, який охоплює теми 1-го модулю даного курсу і дозволяє студентам глибоко засвоїти матеріал дисципліни. У посібнику поряд із теоретичними проблемами розвитку інформаційного суспільства у соціально-політичній, економічній та культурній сферах, висвітлено ряд практичних аспектів стосовно соціалізації та адаптації людини у сучасних умовах. Розглянуті актуальні проблеми інформатизації, глобалізації, віртуалізації усіх сфер сучасного життя.

821.161.2.09
С17

Г. В. САМОЙЛЕНКО

З МОЛИТВОЮ ЗА УКРАЇНУ

ЦЕРКОВНО-КУЛЬТУРНІ ДІЯЧІ
ПІВНІЧНОГО ЛІВОБЕРЕЖЖЯ
XVII СТОЛІТТЯ

Самойленко Г. В.

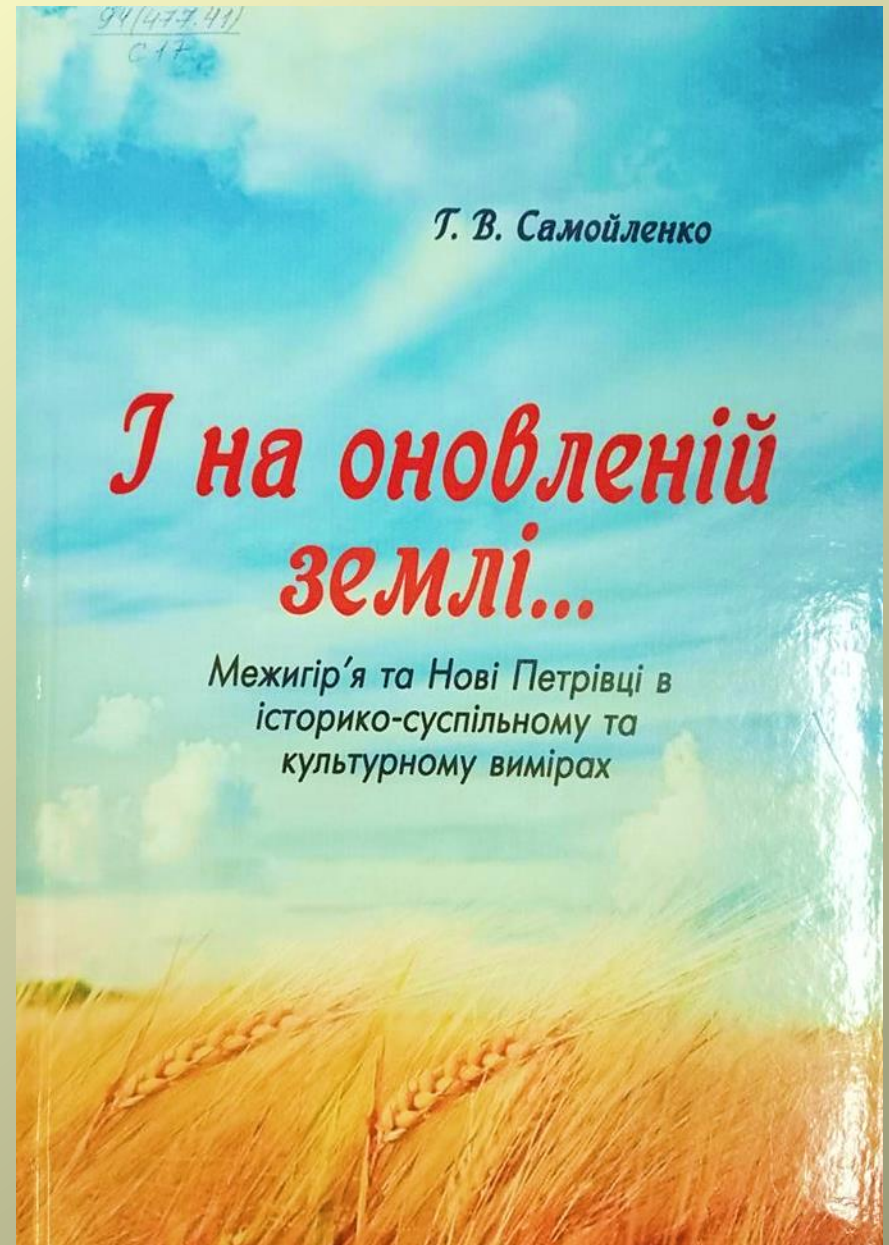
З молитвою за Україну. Церковно-культурні діячі Північного Лівобережжя XVII століття: Лазар Баранович, Іоаникій Галятовський, Дмитро Туптало, Лаврентій Крщонович, Олександр Бучинський-Яскольд, Іван Величковський. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. – 297 с. з іл. та фото.

У монографії на широкому історико-документальному та художньому матеріалі розкрита культурно-мистецька та літературна діяльність церковно-освітніх діячів, що групувалися навколо архієпископа Чернігівського і Новгород-Сіверського Лазаря Барановича, який сформував із них у XVII ст. Чернігівську літературну школу, визначено основні її ознаки і розкрито тематичні та жанрово-барокові особливості творчості Л. Барановича, І. Галятовського, Д. Туптала, Л. Крщоновича, О. Бучинського-Яскольда, І. Величковського.

Самойленко Г. В.

І на оновленій землі ... (Межигір'я та Нові Петрівці в історико-суспільному та культурному вимірах). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 375 с. з іл. та фото.

У монографії на широкому фактичному та документальному матеріалі розкриті життя давніх поселень у Межигір'ї та Нових Петрівцях у історичному, побутово-етнографічному, мистецькому та соціальному вимірах із висвітленням у їхній історії від XV ст. та до нашого часу постатей видатних церковних, громадських та культурних діячів.

Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал: монографія / В. П. Вишневський, О. М. Гаркушенко, С. І. Князєв, Д. В. Липницький, В. Д. Чекіна; за ред. В. П. Вишневського та С.І. Князева; НАН України, Інститут економіки промисловості. — Київ: Академперіодика, 2020. — 188 с.

У монографії досліджено особливості сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та їх роль у розвитку цифрової економіки, визначено чинники впливу процесів цифровізації на результати економічної діяльності, проаналізовано методичні підходи до моніторингу та оцінювання цифрової економіки, побудовано функції залежності цифрових витрат і реальних результатів, кількісно оцінено трансформаційний потенціал цифровізації економіки України та обґрунтовано рекомендації щодо його підвищення.

Н. С. ПОДОЛЯКА

ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ,
РЕДАКТОР, ВИДАВЕЦЬ
ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ
ЛИЗАНІВСЬКИЙ
(1892–1937)

Монографія

XVI_>
71361

Подолька Н. С.

Громадський діяч, редактор, видавець Іван Миколайович Лизанівський (1892–1937) : монографія / Надія Степанівна Подолька ; ред. Н. П. Пономаренко. – Ніжин : Лисенко М. М., 2021. – 84 с. : іл.

У монографії зроблено спробу дослідити життєвий шлях громадського та політичного діяча, видавця, літературознавця, члена Правління Харківського кооперативного видавництва «Рух», узагальнити досвід його видавничої діяльності. Видання призначене для широкого кола дослідників історії, науки та культури України, книгознавців, фахівців у галузі видавничої справи, викладачів та студентів закладів освіти.

Кондратенко О. Ю.

Україна у світових рейтингах демократії : монографія. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 176 с.

У монографії висвітлено питання політичного правління в Україні згідно зі світовими рейтингами демократії. До уваги взято наукові дослідження та аналітичні звіти таких міжнародних неурядових організацій, як „Freedom House” „The Economist Intelligence Unit”, „Reporter without Borders” та ін. На основі аналізу цих матеріалів визначено динаміку індексу та рейтингу демократичності України на тлі стану глобальної свободи упродовж 1996–2021 рр. – періоду активного моніторингу українських політичних процесів. Монографія розрахована на вчених-суспільствознавців, політиків, експертів та усіх, хто цікавиться питаннями демократизації управлінських процесів в Україні.

З джерелами, представленими у віртуальній книжковій виставці можна детальніше ознайомитися як у фондах, так і на електронних ресурсах бібліотеки НДУ імені Миколи Гоголя:

Електронний каталог бібліотеки НДУ ім. Миколи Гоголя

http://lib.ndu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=F&I21DBN=IBIS&Z21ID=&P21DBN=IBIS

Електронна бібліотека НДУ ім. Миколи Гоголя http://lib.ndu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=F&I21DBN=FTEXT&P21DBN=FTEXT&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=&S21CNR

eNGSUIR. Інституційний репозиторій НДУ імені Миколи Гоголя (Бібліотека імені акад. М.О. Лавровського) <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/>

Наука — це не все, але наука — це красиво.

Роберт Оппенгеймер

Дякуємо за увагу!

